

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	V/2
Datum vytvoření:	4.3.2013
Autor:	Bc. Marie Horvátová
Určeno pro předmět:	Zbožíznalství
Tematická oblast:	Textilní zboží, tkaniny, pleteniny, netkané textilie, základy sortimentu oděvního zboží, kožešiny
Obor vzdělání:	Obchodník (66-41-L/01) 2. ročník

Název výukového materiálu: Vady přízí, úpravárenské a zušlechťovací procesy

Materiál byl vytvořen v souladu se ŠVP příslušného oboru vzdělání.

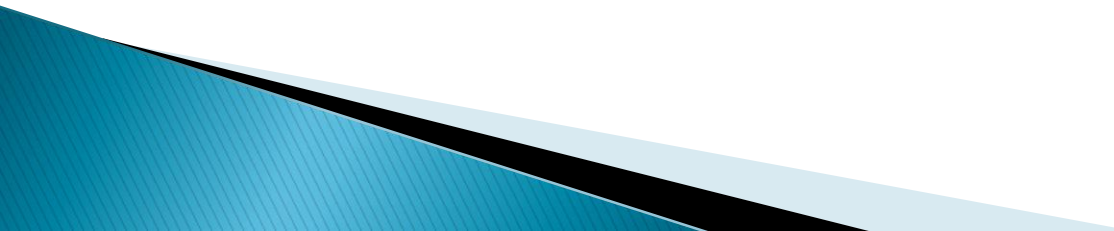
Popis využití: Název výukového materiálu byl vytvořen s pomocí programu PowerPoint, na závěr shrnutí a procvičování Výkladová hodina s diskusí. Otázky k ověření znalostí.

VADY PŘÍZÍ

- ❖ Nečistá příze – obsahuje zbytky rostlinných nečistot nebo je zašpiněná v průběhu spřádacího procesu
- ❖ Nopkovitost – jsou zapředené shluky pevně propletených vláken, působí dojmem uzlíčku, jsou hmatatelné
- ❖ Nestejněměrnost – jeví se slabší a silnější místa, snižuje se pevnost materiálu
- ❖ Smyčky – vznikají malým napětím při dopřádání přízí, na niti vystupují kratší nebo delší smyčky

- ❖ Chlupatost – větší množství odstávajících konců vláken na povrch nití
- ❖ Neprobarvenost – nitě nejsou uvnitř probarveny nebo proběleny
- ❖ Nedostatečný zákrut – vada vynikne hlavně při barvení – tmavší a světlejší místa

ČÍSLOVÁNÍ PŘÍZÍ

- ✓ Číslo příze vyjadřuje její jemnost
 - ✓ Dělí se na váhové a délkové
 - ✓ U délkového číslování se mění délka a váha zůstává stejná
 - ✓ U váhového číslování se mění váha a délka zůstává stejná
-

Metrické číslování

čm = číslo metrické

Základem metrického číslování je hodnota:

čm 1 / 1 = $\frac{1000 \text{ m}}{1 \text{ kg}}$ = přadeno o délce 1000 m
váží 1 kilogram

čm 12 / 1 = $\frac{12000 \text{ m}}{1 \text{ kg}}$ = přadeno o délce 12 000
metrů váží 1 kg

Z uvedených příkladů plyne, že čím vyšší číslo metrické, tím bude příze slabší

Číslování váhové

Využívá se pro příze z přírodního hedvábí,
z chemického hedvábí (syntetického)

Základem je legální titr značený Td nebo den

9 000 m

Td (den) 1 / 1 = $\frac{9\ 000\ \text{m}}{1\ \text{g}}$ = přadeno o délce
9 000 m váží 1 gram

9 000 m

Td (den) 55 / 1 = $\frac{9\ 000\ \text{m}}{55\ \text{g}}$ = přadeno o délce
9 000 m váží 55 g

Druhá příze je 55x silnější než první

Čím bude číslo titru vyšší, tím bude říze silnější

Z hlediska mezinárodního číslování je rozšířené číslování **tex**

Základní jednotkou pro střední příze je tex 1, která má hodnotu :

$$1 \text{ tex} = \frac{1\ 000 \text{ m}}{1 \text{ g}} = \text{značí, že přadeno o délce } 1\ 000 \text{ m váží } 1 \text{ gram}$$

$$20 \text{ tex} = \frac{1\ 000 \text{ m}}{20 \text{ g}} = \text{přadeno o délce } 1\ 000 \text{ m váží } 20 \text{ gramů}$$

Jde o váhové číslování a konstantní jednotka je 1 000 metrů.

Úpravárenské procesy přízí

- osnova je při tkaní nejvíce namáhaná, zpevňuje se klížením, škrobením
- barvení – na požadovaný odstín
- bělení – docílení bělosti
- opalování – odstraňují se drobné odstávající chloupky
- úpravy se provádí podle použití výrobku

Otázky k opakování

1. Které vady se nejčastěji vyskytují u přízí?
 2. Jaké máme číslování přízí?
 3. Jaké úpravy se provádějí u přízí?
 4. Uveďte příklad metrického číslování.
 5. Uveďte příklad váhového číslování.
-